

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2004

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β΄ ΚΥΚΛΟΣ - Τ.Ε.Ε.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

1. Ο συγγραφέας επισημαίνει την ανάγκη ύπαρξης μιας δημιουργικής παιδευτικής διαδικασίας στους κόλπους του σχολείου της δημιουργικότητας. Γι' αυτό το λόγο επιδοκιμάζει τη διερευνητική μέθοδο σύμφωνα με την οποία η μάθηση γίνεται ουσιώδης αφού σχετίζεται άμεσα και παράλληλα με την εργασία. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργητική αυτή μέθοδο που ωθεί το μαθητή στην αναζήτηση και την πρακτική εφαρμογή όσων μαθαίνει.
2. Ο Κ. Μπαλάσκας πιστεύει ότι πρέπει να γίνει αλλαγή στον τρόπο υποβολής ερωτήσεων. Ειδικότερα επισημαίνει ότι οι συγκλίνουσες ή κλειστού τύπου ερωτήσεις είναι αναγκαίο να αντικατασταθούν από τις αποκλίνουσες ή ανοικτού τύπου ερωτήσεις. Αυτό σημαίνει ότι ο δίδασκων θα πρέπει να υποβάλλει στους διδασκόμενους ερωτήσεις από τις οποίες δε θα περιμένει συγκεκριμένες και μεμονωμένες απαντήσεις και θα δέχεται με ενδιαφέρον τις οποιεσδήποτε απόψεις των μαθητών, χωρίς να τους αποθαρρύνει, λαμβάνοντας υπόψη του την προσπάθειά τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

1. α) Το κείμενο είναι αποδεικτικό δοκίμιο, αφού ο συγγραφέας έχει σκοπό του να πληροφορήσει, να προβληματίσει, ν' αποδείξει και να πείσει τον αναγνώστη για την αναγκαιότητα της ίδρυσης του σχολείου της δημιουργικότητας. Η δομή του διέπεται από μια λογική που στηρίζεται στη σχέση απόδειξης μεταξύ της θέσης του συγγραφέα, που προηγείται, και της υποστήριξής της, που ακολουθεί. Στον πρόλογο (§1) ο συγγραφέας παρουσιάζει το θέμα και τη θέση του, στο κύριο μέρος (§2-§5) εκθέτει τα χαρακτηριστικά του σχολείου της δημιουργικότητας και στον επίλογο (§6) ενδυναμώνει την άποψή του για την ανάγκη ίδρυσης του νέου τύπου σχολείου με τη χρήση ενός συγκεκριμένου τεκμηρίου. Ο συγγραφέας - ποιμπός απευθύνεται στο ευρύ κοινό και κυρίως σ' αυτούς που έχουν τη δύναμη ν' αλλάξουν την κατάσταση. Το κείμενο είναι γραμμένο σε πεζό λόγο, έχει μέση έκταση και η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι η καθομιλουμένη.
- β) Η επικρατούσα αντίληψη για την αγωγή περιορίζει τα όρια κίνησης διδασκόντων και διδασκομένων και δεν επιτρέπει τη γόνιμη ανταλλαγή ιδεών καθώς και την έκφραση της δημιουργικότητάς τους. Ο συγγραφέας επιθυμεί να πείσει ότι είναι ανάγκη να αλλάξει η συγκεκριμένη αντίληψη για την αγωγή. Γι' αυτόν το λόγο επικαλείται τη λογική με τη χρήση ενός τεκμηρίου που είναι το παράδειγμα για το μάθημα της έκθεσης.

2. α) ενθαρρύνει ≠ αποθαρρύνει
ενεργητικές ≠ παθητικές
παραδοσιακό ≠ νεωτεριστικό
συλλογικής ≠ ατομικής
συμμετοχή ≠ αποχή

β)

Ρήματα		Ουσιαστικά
επιβάλλω	→	επιβολή
συμβάλλω	→	συμβολή
περιβάλλω	→	περιβολή
εκβάλλω	→	εκβολή
αναβάλλω	→	αναβολή

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

1. Η ίδρυση του σχολείου της δημιουργικότητας απαιτεί την αναπροσαρμογή των προγραμμάτων, των βιβλίων, των μεθόδων διδασκαλίας αλλά και την αλλαγή του ρόλου διδασκόντων και διδασκομένων. Το παραδοσιακό μοντέλο διδασκαλίας θα πρέπει να αναθεωρηθεί και να αντικατασταθεί από ένα νέο στο οποίο ο διδάσκων θα χρησιμοποιεί τη δημιουργικότητά του, θα σέβεται την ατομικότητα του μαθητή, θα τον ενθαρρύνει και θα αξιοποιεί τις δυνατότητές του. Απαραίτητη είναι και η απαλλαγή από το άγχος της εξεταστέας ύλης, η καλλιέργεια διαλόγου στην τάξη και η υποβολή ερωτήσεων ανοιχτού τύπου που θα οδηγούν στη γόνιμη ανταλλαγή ιδεών. Η σημερινή αντίληψη για την αγωγή θα πρέπει να αλλάξει για να επιτευχθεί η προσφορά ουσιαστών γνώσεων στο μαθητή με αποτέλεσμα την ανάπτυξη της δημιουργικότητάς του.
2. «Το κατόντημα του εκπαιδευτικού μας συστήματος»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σε μία εποχή, όπου τα πάντα αμφισβητούνται και αποκηρύσσονται, ένας από τους πανάρχαιους θεσμούς, το σχολείο, και παράλληλα όλο το εκπαιδευτικό καθεστώς σήμερα, κινδυνεύει να καταποντιστεί στην άρνηση και τη χλεύη των αδυσώπητων κριτικών του. Πού μπορεί να οφείλεται άραγε αυτή η εμφανής κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία καθρεπτίζεται σε όλα τα επίπεδα της σχολικής ζωής και πράξης;

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ α΄

- Η έλλειψη σαφούς οικονομικής πολιτικής στο θέμα της εκπαίδευσης και τα μειωμένα κονδύλια που δεν επαρκούν να καλύψουν ανάγκες και να στηρίξουν τη δόμηση των προγραμμάτων
- Οι συνεχείς αλλαγές που συντελούνται σε επιμέρους δομές και λειτουργίες του εκπαιδευτικού θεσμού, χωρίς προγραμματισμό και μελέτη.

- Η έλλειψη ειδικών συμβούλων στα θέματα παιδείας, οι οποίοι είναι σε θέση να καταρτίζουν, να προσαρμόζουν και να διαμορφώνουν προγράμματα ικανά να ανταποκριθούν στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.
- Η κωλυσιεργία στη λειτουργία και εφαρμογή μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων εξαιτίας οικονομικών, πολιτικών και προσωπικών συμφερόντων.
- Η απροθυμία που διέπει μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς να υποδεχθούν και να αξιολογήσουν καλοπροαίρετα αλλαγές και ταυτόχρονα να αντιπροτείνουν κρίσεις στα σημεία εκείνα που δεν ικανοποιούν τις απαιτήσεις τους.
- Η επιλογή των εύκολων λύσεων της κατάληψης, της άρνησης και αδιαλλαξίας, που υιοθετούν άκριτα οι φορείς της σχολικής ή πανεπιστημιακής βαθμίδας για να δηλώσουν τις αντιρρήσεις τους, χωρίς να παραθέτουν προτάσεις και σχεδιασμούς προγραμμάτων, που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Μεταβατική παράγραφος:

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων της εκπαίδευσης είναι υπόθεση δαπανηρή, μακροχρόνια και δύσκολη. Για να επιτευχθούν ουσιαστικές αλλαγές απαιτείται να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της αξίας της όλοι, πολιτική και πνευματική ηγεσία, οι λειτουργοί της, οι μαθητές και οι γονείς τους. Γι' αυτό επιβάλλεται η εκπαίδευση που προσφέρεται να αποκτήσει κάποια νέα χαρακτηριστικά.

Αιτιολόγηση β'

- Να είναι γενική, χωρίς διακρίσεις και να προσφέρει ίσες ευκαιρίες σ' όλους για να μπορούν να αναπτύξουν ολόπλευρα τις δυνατότητές τους και να δομήσουν υγιή και ολοκληρωμένη προσωπικότητα.
- Να οργανώνονται προγράμματα συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.
- Να είναι ποιοτική η αναβάθμισή της μέσα από τον εκσυγχρονισμό της, ο οποίος θα μπορεί να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της κοινωνικής εξέλιξης.
- Να είναι δημοκρατική και ανθρωποκεντρική για να μπορεί να καλλιεργεί στους μαθητές τις αξίες εκείνες, που θα χαλυβδώνουν το φρόνημα, τη συνειδησή τους και θα συμβάλλουν στην κοινωνική και πολιτική τους ωρίμανση.
- Να αξιολογεί επιστημονικά, επαγγελματικά και κοινωνικά τα πτυχία ανωτέρων και ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για να αξιοποιεί αξιοκρατικά το δυναμικό της.
- Να στηρίζει τα προγράμματα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, τα οποία είναι απαραίτητα στην κατάρτιση των νέων.
- Να συνεργαστεί με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να δοκιμάσει προγράμματα ελέγχοντας τη δυναμική και την αποτελεσματικότητά τους στην Ελλάδα και στην πορεία να ακολουθήσει τη δική τους κοινή Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική πολιτική.
- Να οργανώσει σωστές αποφάσεις και έργα που θα επιφέρουν σταδιακές αλλαγές προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας.
- Να προάγει στηριζόμενη στον αμοιβαίο αλληλοσεβασμό, το διάλογο, τη συνεργασία, την κοινή δημιουργία έργου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αναμφίβολα και πάνω απ' όλα χρειάζεται να γίνει συνείδηση από όλους ότι η εκπαίδευση είναι ο νευραλγικός τομέας, ο οποίος θα δώσει καρπούς όταν μπορέσει να ικανοποιήσει τις ανάγκες της κοινωνίας, που υπηρετεί.

ΘΕΜΑΤΑ 2004